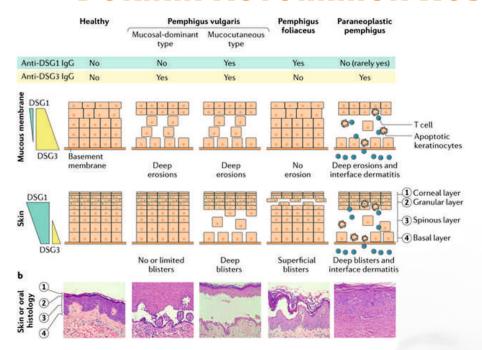

DƏRİNİN AUTOİMMUN XƏSTƏLİKLƏRİ

GENETIK FAKTORLAR

- HLA-DR
- HLA-DQ2 & DQ8
- CTLA-4

ENDOGEN FAKTORLAR

- yüksək leptin
- vitamin çatışmazlığı (xüsusilə Vit D)
- bağırsaq florasının pozulması
- yumşaq bağırsaq
- hamiləlik
- menopauza
- tez böyümə
- pubertat yaş həddi
- cinsiyyətin qadın olması
- emosional hassaslıq

EKZOGEN FAKTORLAR

- yod
- selen
- dərman preparatları
- infeksiyalar
- stress
- cirklənmə/toksin
- glüten
- haddan artıq sterillik

DIFERENSASIYA:

- √ Mikozların təyini
- √ Gənənin təyini
- 🗸 Bakteriyaların təyini
- İnfeksion və qeyri-infeksion miozitlərin təyini
- 🗸 Herpes virusunun təyini

Autoimmun proses bir neçə mərhələdən ibarətdir.

l mərhələ-Sakit adlanaraq, immun tolerantlığın itirilməsinin başlanğıc mərhələsidir. Simptomsuz və əlamətsiz keçir (Yüksəlmiş anticism və funksional pozğunluqlar).

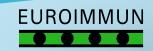
Il mərhələ-İmmun sistem proqressivləşərək, toxumaların dağılmasına, az və nəzərə çarpan əlamətlərlə funksiyaların pozulmasına gətirib çıxarır (Yüksək anticisim və nəzərə çarpan toxumanın pozulmaları müşahidə olunur).

III sonuncu mərhələ, artıq toxumaların tam dağılması və itirilməsilə daha əlvan şəkildə təzahür edir (Anticisimlərin, simptom və əlamətlərin artımı, xüsusi laborator müayinələr və daha qabarıq görüntülər).

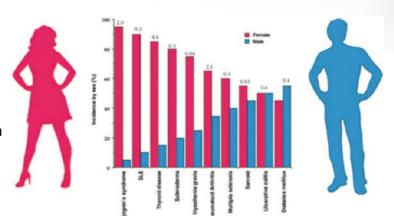

Görünüş	Adlar	Testlər
	Pemphigus foliaceus	Desmoglein 1
	Pemphigus vulgaris	Desmoglein 1, 3
	Bullous pemphigoid	BP180, BP230
	Cicatricial pemphigoid	BP180
	Pemphigoid gestationis	BP180
	EBA (Epidermolysis Bullosa Aquisita)	Collagen VII

AUTOIMMUN XƏSTƏLİKLƏRİN 10 ƏSAS XƏBƏRDARLIQ SİQNALI

- * Yorğunlug və halsızlıg hissi
- * Konsentrasiya və diqqətin cəmləşdirilməsi çətinliyi
- 🖈 Əzələ və oynaqlarda əsmə, ağrı və ya zəiflik
- * Saçın tökülməsi
- * Göz, ağız və dərinin quruması
- Çəkinin məlum olmayan səbəblərdən artması və ya azalması
- * Ayaq və əllərin neyroproksiyası və keyiməsi
- 🖈 Qarında ağrı, sidikdə və nəcisdə qan, diareya
- * Qaşıntı, övrə və işığa həssaslıq
- * Təkrarlanan düşüklər və ya laxtalanma problemləri

Ümumiyyətlə kişilərə nisbətən qadınlarda daha çox rast gəlinir.

AUTOIMMUN CINSI DEMORFIZM ZAMANI HORMONLARIN ROLU

Hamiləlik dövründə yüksək səviyyədə təyin edilən estrogen immunitetə təsir edir. Bu təsir limfositlərin inkişafını və funksiyasını formalaşdıraraq, sito-müdafiəni təmin edir. Estrogenin bu təsiri hüceyrə immuniteti ilə bağlı xəstəliklərin yaxşılaşmasına və ya anticisimlərlə bağlı xəstəliklərin ağırlaşmasına gətirib çıxarır. Progesteron və androgenlər isə iltihab əleyhinə və immunsupressiv xüsusiyyətlərə malik olduğu üçün autoimmun xəstəliklərə daha yaxşı təsir edir. Prolaktin hamiləlik dövründə ən yüksək səviyyədə olur, iltihabönü effektə malik olduğu üçün autoimmun xəstəliklərin ağırlaşmalarına gətirib çıxarır.

